

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Посл.бр. К-По₂ 8/2015

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА ОДРЖАНОГ ДАНА 12.12.2016. ГОДИНЕ

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА
СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА од 12. децембра 2016. године**

Председник већа: 12.12.2016. година, 09,54 часова.

Председник већа отвара заседање у предмету Вишег суда у Београду – Одељење за ратне злочине, К-По2 8/15 против оптужених Милидраговић Недељка и других, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва у саизвршилаштву из члана 142 став 1 у вези са чланом 22 КЗ СРЈ, по оптужници Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије, КТО 2/15 од 21.01.2016. године.

Веће поступа у саставу, а чине га судије Зорана Трајковић и Дејан Терзић, чланови већа и судија Мирјана Илић, председник већа.

Да ли има примедби на састав већа?

Примедби на састав већа није било.

КОНСТАТУЈЕ СЕ да су на главни претрес приступили:

-заменик тужиоца за ратне злочине Миољуб Виторовић, са тужилачким сарадником Новаком Вучом и Тамаром Дузлевски.

Приступили:

- оптужени Милидраговић Недељко,
- оптужени Голијанин Алекса,
- оптужени Батиница Миливоје,
- оптужени Дачевић Александар,
- оптужени Милетић Бора,
- оптужени Петровић Јован,
- оптужени Паровић Драгомир,
- оптужени Васовић Видослав.

Присутни браниоци оптужених:

-за оптуженог Недељка Милидраговића?

Адвокат Горан Петронијевић: По заменичком пуномоћју колеге Лазаревића, адвокат Горан Петронијевић, имате у списима, судија од прошлог пута.

Председник већа: По заменичком пуномоћју адвоката Александра Лазаревића – адвокат Горан Перонијевић.

-за оптуженог Алексу Голијанина – адвокат Горан Петронијевић,

-за оптуженог Миливоја Батиницу – адвокати Крсто Бобот и Вићентије Даријевић,

-за оптуженог Александра Дачевића – адвокат Марко Миловић,

-за оптуженог Бору Милетића – адвокат Рајко Јелушић,

-за оптуженог Јована Петровића – адвокат?

Адвокат Весна Попадић: По заменичком пуномоћју за адвоката Жељка Јотановића, адвокат Весна Попадић.

Председник већа: По заменичком пуномоћју адвоката Жељка Јотановића које прилаже, адвокат Весна Попадић.

-за оптуженог Драгомира Паровића – адвокат Мирослав Перковић.

Адвокат Мирослав Перковић: Присутан.

Председник већа:

-за оптуженог Видослава Васића – адвокат Томислав Вишњић.

Адвокат Томислав Вишњић: Томислав Вишњић, присутан.

Приступио пуномоћник оштећених: адвокат Никола Чукановић.

У судници присутна лица: Брковић Дамјан, представник ОЕБС-а, Ходић Када. Молим присутна лица да изађу, уђу у судницу и да се представе.

Дамјан Брковић: Дамјан Брковић из ОЕБС-а.

Председник већа: Можете се вратити на Ваше место. Ходић Када.

Када Хотић: Добар дан, цењени суде.

Председник већа: Ви сте у ком својству?

Када Хотић: Ја сам из Удружења Покрет мајки из енклава Сребреница и Жепа Када Ходић, а иначе сам сестра убијеног у пољопривредној задрузи у Кравици, мој брат је на списку, Ђиловић Мустафа и иначе сам испред жртава, овај, сребреничког геноцида и тако данас присуствујем овде, надам се правди.

Председник већа: Добро, захваљујем се, можете се вратити на Ваше место. Кецман Марина.

Марина Кецман: У својству посматрача.

Председник већа: У својству посматрача. Можете се вратити на Ваше место. Кљаић Марина, испред Фонда за хуманитарно право.

Марина Кљаић: Кљаић Марина, Фонд за хуманитарно право.

Председник већа: Марковић Анђелка.

Анђелка Марковић: Марковић Анђелка, посматрач Београдски центар за људска права.

Председник већа: Субашић Мунира.

Мунира Субашић: Добар дан. Ја сам Мунира Субашић, председница Удружења Покрет мајки и енклава Сребренице и Жепе. Данас сам овде испред жртава геноцида и мој син овај Нермин је убијен у Кравици.

Председник већа: Можете се вратити на Ваше место. Тахировић Мурат.

Мурат Тахировић: Добар дан, часни суде, Мурат Тахировић, председник Удружења жртва и сведока из Босне и Херцеговине.

Председник већа: Вередеш Вања.

Вања Вередеш: Ја сам у својству посматрача.

Председник већа: У својству посматрача. Можете се вратити на Ваше место.

Ми имамо процесне претпоставке за одржавање главног претреса. Да ли сте сагласни да се главни претрес одржи? Изволите, браниоче Бобот.

Адвокат Крсто Бобот: Захваљујем се, адвокат Крсто Бобот, бранилац оптуженог Миливоја Батинице. Уважени суде, супротно Вашој констатацији, председнице, ја сматрам да данас не постоје процесне претпоставке за одржавање главног претреса, из врло једноставног разлога, који прописује члан 106 ЗКП, а који прописује обавезу да окривљенима и браниоцима истоветност заштићених сведока буде саопштена најкасније петнаест дана пре почетка главног претреса. Само бих скренуо пажњу да је у члану 106 став 2 ова мера којом се одбрани ускраћује сазнање о идентитету заштићених сведока, предвиђена као мера посебне заштите, за коју се траже строги услови, за које је суд закључио да су постојали и каже се да ти услови оправдавају ограничење права на одбрану. Одмах затим став 3 истог члана, временски лимитира то ограничење права одбране на петнаест дана пре почетка главног претреса. Самим тим, уколико отворимо главни претрес и кренемо у главни претрес, почећемо суђење са ограниченим правом на одбрану, тј. са повредом права на одбрану. Ово није никаква опструкција поступка. Одбрана ниједног тренутка није учинила ниједан процесни корак који би утицао на одлагање главног претреса. Разлози за то су на другој страни. Према томе, мислим да немамо услова за одржавање претреса, тражимо да се испоштује право одбране, да се саопшти оно што по закону мора да нам се саопшти и онда ћемо бити спремни за почетак суђења.

Председник већа: Браниоче, Закон о кривичном поступку прописује идеални модел континуитета главног претреса и законске одредбе члана 385 став 2 ЗКП предвиђају да се главни претрес одржава непрекидно. Сви смо ми овде сведоци и

познато нам је да то у пракси није могуће, дакле да није могуће ни на једном главном претресу прочитати оптужницу, испитати оптужене, све предложене сведоке и извести писане доказе и изнети завршне речи, односно окончати главни претрес. Стога не можемо тако рестриктивно тумачити ову законску одредбу из члана 106 став 3 ЗКП која прописује да је суд дужан најкасније 15 дана пре почетка главног претреса, да браниоцима и оптуженима открије идентитет заштићених сведока. Закон не каже 15 дана пре отварања главног претреса, те стога правилним тумачењем ове законске одредбе, право оптужених на одбрану је испоштовано, уколико се оптуженима саопшти 15 дана пре главног претреса на коме ће бити изведена ова доказна радња. Само моменат. Не бих се сложила да суд није овлашћен на главном претресу да одлучује о статусу заштићеног сведока, а у прилог томе је и предлог браниоца оптуженог, адвоката Горана Петронијевића, који је најавио да ће на главном претресу предложити сведоке за које ће захтевати судску заштиту и додељивање статуса заштићеног сведока. У списима предмета постоје записници о садржини исказа заштићених сведока са којима сте сви упознати, и браниоци и оптужени. Свакако, обзиром на ову чињеницу, оптужени могу на данашњем претресу да изнесу своје одбране, а уколико испунимо предвиђени план и на овом претресу који је одређен у дводневном трајању, испитамо оптужене, као што је планирано, браниоцима ће бити саопштен идентитет заштићених сведока, дакле, испоштоваће се рок од 15 дана пре извођења ове доказне радње на главном претресу. Уколико одбрана налази да након упознавања са идентитетом заштићених сведока постоји потреба за допуном одбране оптужених, оптуженима ће то бити омогућено, пре испитивања заштићених сведока. Изволите, браниоче Петронијевићу.

Адвокат Горан Петронијевић: Захваљујем, уважена председнице. Хтео сам да кажем да сте Ви поменули мој предлог у једном потпуно погрешном контексту; поређење мог предлога да смо намеравали да предложимо одређене сведоке, опростите само, мало је тесно, једна столица је вишак, па ћу је склонити, да ћемо предложити неке сведоке за које ћемо затражити мере заштите, иако су сведоци одбране, се односила искључиво на она лица чији идентитет нисмо могли да утврдимо. То је све у склопу оног проблема који сам ја изнео на припремном рочишту, који се до данас није променио ни у ком смислу. Према томе, не можете никако поредити мој предлог за сведоке, чији идентитет за сада не можемо да утврдимо, па сам прелиминарно предложио да у тренутку када будемо утврдили идентитет тих сведока, предложимо суду, што не значи да ће то суд, наравно, прихватити. Ситуација у којој се Тужилаштво налази је потпуно друга. Тужилаштво шурује са сведоцима које овде предлаже, добијају заштиту и тако даље и тако даље. Ми не знамо који су то сведоци и потпуно подржавам колегу Бобота, јасне су одредбе Законика о кривичном поступку, оне одређују да претрес не може почети. Тамо не стоји да је рочиште на коме се испитују сведоци, заштићени сведоци, уочи рочишта на коме треба да се испитају заштићени сведоци, него уочи претреса. Претрес је јединствен процес. Тачно је да не може да се одржи у једном дану, али оно може да траје и три године, али је јединствен процес. Биће повређено право на одбрану и то апсолутно повређено право на одбрану наших брањеника, уколико Ви данас отворите претрес, да ми најмање 15 дана пре почетка претреса, не знамо идентитет сведока чији се искази овде сматрају крунским доказима у овом поступку. Чињеница да Ви намеравате да данас отворите претрес, чињеница да намеравате да наши брањеници дају одбрану, је још један доказ да ће њихова одбрана бити повређена. Не знати ко је заштићени сведок, не знати његов идентитет, а давати одбрану, нема флагрантније могућности да дође до повреде одбране. Могућност допуне одбране је нешто сасвим друго. Дакле, не постоје услови ни за отварање

претреса, посебно не постоје услови за давање одбрана окривљених. Тужилаштво на овај начин, а јако ме чуди да им то толеришете, уводи једну нову категорију сведока, која се зове „НН“ заштићени сведок. То је недопустиво, Закон је јасан, Закон је јасан. Дакле, ја Вас молим да озбиљно узмете у разматрање, без обзира на овај став који сте сада изразили, а то је да суд сматра да је, овако да се консултујете са већем, јер се бојим да одбрана неће прихватити овакав став који сте ми дали, јер сматрамо да је повређен Законик о кривичном поступку и да ћете противзаконито отворити претрес и противзаконито и са великим могућностима повредити одбране, увести ове људе у главни претрес. Наш је задатак да то спречимо. Хвала.

Председник већа: Тужиоче, можете ли се изјаснити на ове наводе одбране? Изволите.

Адвокат Мирослав Перковић: Можемо ми остали? Ево колега ће Бобот, па онда моја маленкост, да се сви изјаснимо.

Председник већа: Изволите, бранилац адвокат Крсто Бобот.

Адвокат Крсто Бобот: Захваљујем, адвокат Крсто Бобот. Ја бих само хтео да додам још једну ствар, имајући у виду Ваш став који сам сада чуо, да ми знамо садржину исказа заштићених сведока. Ми не знамо садржину исказа заштићених сведока. Ми не знамо садржину исказа заштићених сведока. То што има у списима, то нису искази заштићених сведока. Тачно је да је Врховни суд рекао, али рекао је да су то законито прибављени докази. То уопште није била тема за заштиту законитости. Ти искази који постоје у списима, дати су пре него што су они добили статус заштићених сведока, у истрази против НН учинилаца. Према томе, то нису искази заштићених сведока, ми не знамо, а и да их знамо, морамо да знамо њихов идентитет. Према томе, апсолутно уколико отворите главни претрес, повредићете драстично право на одбрану. У име мог браћеника, ја могу да кажем да он неће изнети одбрану у овим условима. Хвала.

Председник већа: Изволите.

Адвокат Мирослав Перковић: Мирослав Перковић. Ја се у целости придружујем и колеги Боботу и колеги Петронијевићу, односно њиховом образложењу. Могу сада?

Председник већа: Изволите, нико Вас није ни прекидао.

Адвокат Мирослав Перковић: У целости се придружујем. Због чега? Као прво, не можемо да успоређујемо и на било који начин тумачимо два института која су процесно одвојена, када се у поступку добијања заштите појединих сведока. То је, један је поступак који је строго предвиђен у претходном, такозваној мањкавости ЗКП што није одмах ставио управо императивно да пре припремног поступка се мора обелоданити 15 дана, а рећи ћу Вам зашто. Али оставимо, не да тумачимо закон, него да га примењујемо онако како јесте. Друга ситуација процесна је када председник већа у заседању добије предлог као што је колега Петронијевић најавио, да ће бити предлога таквих и таквих. Тада веће није у некаквим обавезама да обелодани и тако даље. Има ту некакву диспозицију. У овом случају немамо шта да тумачимо, имамо императивну одредбу. Зашто је конституисана та императивна одредба? Та

императивна одредба, како је рекао колега Петронијевић, је ствар материјалне одбране, повређено је право на материјалну одбрану. Замислите, браниоци нису били присутни том саслушању, то су били некакви сведоци који су касније добили, хајде да кажемо, статус заштићеног сведока. То су сведоци који у 99% доказног неког материјала терете поједине од окривљених. Када ми не знамо ко су ти сведоци, ми у доброј мери не можемо ни да проверимо истинитост тих навода. Када не можемо ни да проверимо истинитост тих навода, како да износимо материјалну одбрану, када је Законик о кривичном поступку и на крају Европска повеља, одлучили да окривљени се потпуно изјашњава слободно и да је Тужилаштво дужно да предочи све доказе, а суд је овом одредбом императивно у обавези да омогући. Ја не видим ниједан рзлог зашто суд није нас обавестио 15 дана пре и склонио заштиту идентитета у оној мери како то закон предвиђа. Према томе, не ради се овде о формално, па ћемо ми нешто током поступка да решавамо, наши клијенти, брањеници, требају да...

Председник већа: Браниоче, ја бих Вас замолила да не одузимате толико времена понављајући исте ствари. Изјаснили сте се, свима нам је јасан Ваш став. Да ли неко још од бранилаца? Изволите, бранилац адвокат Вишњић.

Адвокат Томислав Вишњић: Имам ја, судија. Хоћу само да Вам напоменем, један аспект проблема са којима се суочава одбрана, уколико суд остане при овом одлуци. Наиме, обелодањивање идентитета заштићеног сведока је могуће у неким системима у којима прво тужилаштво износи своје доказе, па се тај процес закључује, па затим одбрана после тога предлаже своје доказе и овај окривљени износи своје одбране, већ по реду како иду. У систему који је уведен по нашем Кривичном законнику где оптужени на самом почетку главног претреса износи своју одбрану апсолутно је њему немогуће да се на било који начин изјасни о оптужби уколико кључни сведоци за њега остају потпуно непознати. Укључујући и све ове проблема са начином на који су те изјаве прибављене, о чему су колеге говориле и тако даље. значи хоћу да вам кажем да чак и ако пронађете у упоредном праву негде да се тај инсититу примењује на начин како сте га применили, то сигурно није у система који су помешани као наш, већ у система где тужилаштво износи свој поступак, па се тај поступак закључује, па после суд доноси одлуку да ли је уопште тужилаштво доказало нешто и да ли је одбрана, да ли је већ после тужиоцевог дела могуће да неки делови оптужнице отпадну и тако даље. Овако смо принуђени сви ми, а посебно овај оптужени који требају да дају изјаве да раде на слепо, а то апсолутно угрожава њихово право на одбрану у сваком погледу. Хвала.

Председник већа: Изволите тужиоче. Адвокат Рајко Јелушић.

Адвокат Рајко Јелушић: Мој предлог је да се данашњи главни претрес одложи, јер не постоји процесне могућности да се данас држи. Наиме, одредба члана 106 став 3 је врло јасна, тако да не дозвољава уопште различита тумачења. Дакле обавеза суда је да 15 дана пре доношења решења о отварању главног претреса обавести окривљене и њихове браниоци о идентитету заштићених сведока. Суд то није учинио као и остале колеге сматрам дакле да не постоје услови да се данашњи главни претрес одржи. Предлажем о мом предлогу односно о нашем предлогу одлучи веће, хвала.

Председник већа: Тужиоче, у односу на ове предлоге бранилаца да ли имате изјашњење?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Поштовани суде, то је последица честе промене Закона о кривичном поступку у нашем законодавству. Више сам на становишту оном на коме сте ви и да је смисао ове одредбе члана 10б посебно имајући у виду став 2, да се управо заштити живот сведока који су се охрабрили да испричају оно најгоре оно што се догодило у њиховим животима. Управо је та заштита дата зато што постоји опасност да ће се нешто десити по њихов живот и њихових чланова породице. Е у том смислу законодавац који је смањило са 30 на 15 дана од прошлог закона до сада управо је ја мислим мислио на то да 15 дана пре него што тај сведок буде говорио на главном претресу да се тада обелодани његов идентитет. Зато чини ми се да је већ било таквих примера у судској пракси у Србији и да Виши суд није заузео ста да је то апсолутна повреда поступка. Хвала вам.

Председник већа: Изволите браниоче Петронијевићу.

Адвокат Горан Петронијевић: Захваљујем председнице. Овако тумачење Тужилаштва значи једну врсту сумње у механизам заштите ових сведока, а не никако тумачење ове одредбе Законика о кривичном поступку, која је апсолутно јасна. Дакле, ако су сведоци под заштитом, и ако је активиран механизам заштите и ако је Тужилаштво аргументовало своје разлоге за такав предлог и ако је суд такав предлог усвојио, шта ту сада има нејасно и у чему ће бити разлика заштите тог сведока ако нам саопштите сада како је то по закону, како сте по закону били у обавези да учините 15 дана пре отварања главног претреса и 15 дана након што будете отворили главни претрес. У чему је онда ту проблем. Ја колегу тужиоца нисам разумео другачије, сем у то да тужилац у овом тренутку сумња у ефикасност механизма заштите сведока. То никако не може да буде брига одбране. То је брига државе, механизма, прописа и примене тих прописа у области заштите сведока. Према томе, овде је потпуно јасно да сте морали 15 дана пре него што почне претрес да нам дате имена ових сведока. Свако друго решење биће потпуно незаконито, нема ниједно примера у судског пракси у овако важним предметима где се читав предмет заснива на исказу сведока, да сведоци заштићени нису саопштена њихова имена и идентитет 15 дана како је то закон предвидео. То што је законодавац скратио рок, то никако не значи да и тај рок не треба испоштовати, на против. Он га је сублимирао у 15 дана, али тих 15 морају да се испоштују.

Председник већа: Добро. Обзиром да је затражена одлука већа, **одређујем паузу у трајању од 10 минута да веће одлучи о предлозима бранилаца.**

Након паузе наставља се главни претрес.

Веће је става да изношењем одбрана на данашњем претресу и одржавањем данашњег претреса ни на који начин не би била повређена права одбране оптужених из члана 68 ЗКП-а.

Стога...

Изволите браниоче Петронијевићу.

Адвокат Горан Петронијевић: Захваљујем судија. У име читаве одбране, врло нерадо у својој каријери неколико пута сам посегао за оваквим предлогом, у смислу одредби члана 37 став 2, због овако израженог става читавог већа сматрамо да постоје

околности за изузеће читавог већа, јер уколико се оволико јасна и овако јасна законска одредба тумачи на овакав начин на штету одбране, ми са оваквим већем можемо да очекујемо још флагрантије повреде у току поступка и то је разлог због чега тражимо ваше изузеће. Не само Ваше, него читавог већа. Хвала.

Председник већа: Добро. Обзиром на постављени захтев браниоца адвоката Горана Петронијевића за изузећем свих чланова већа,

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Претрес се прекида ради достављања председнику суда захтева браниоца адвоката Горана Петронијевића.

Изволите браниоче Бобот.

Адвокат Крсто Бобот: Ја сам смо хтео судија, захваљујем, да кажем да то није само предлог колеге Петронијевића, то је предлог целе одбране, а ево и формално на записник, ја се у име одбране Миливоја Батинице придружујем. Други пут у каријери ово радим, нерадо, као и колега Петронијевић, али из истих разлога и са истом аргументацијом, придружујем се том захтеву.

Председник већа: Добро. Списи предмета биће достављени председнику суда да одлучи о вашем захтеву. Уколико ваш захтев буде одбијен, сутра као што је и претрес заказан, ви ћете доћи на главни претрес, уколико захтев буде усвојен, поступаће се даље, зависно од одлуке председника суда.

Довршено у 10 и 25.

Адвокат Томислав Вишњић: Судија, само за сутра, желим да Вам се унапред извиним, имам у 9 и 30 исто овде у суду претрес, па ћу накнадно да се придружим, а колега Алексић ће ме замењивати.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА